FUNDACJA RODZINNA

Skuteczna sukcesja, ale czy pełne zabezpieczenie przed zobowiązaniami fundatora?

Damian Nartowski
Managing Partner WN Legal

WN LEGAL

SPIS TREŚCI

WSTĘP 3

1 Solidarna odpowiedzialność za „stare" długi fundatora 4

2 Alimenty – także powstałe po ustanowieniu fundacji rodzinnej 5

3 Granica odpowiedzialności fundacji rodzinnej 6

4 Uproszczona droga dla wierzyciela 7

5 Odpowiedzialność za własne zobowiązania fundacji rodzinnej 8

WNIOSEK 9

WSTĘP

Fundacja rodzinna to jeden z najlepszych dostępnych w polskim prawie mechanizmów sukcesji – pozwala zachować integralność majątku rodzinnego i chronić go przed rozdrobnieniem, zaplanować jego przekazywanie przyszłym pokoleniom i zabezpieczyć biznes, nie pomijając spraw prywatnych i dotyczących bliskich. Trzeba jednak pamiętać, że majątek wniesiony do fundacji rodzinnej nie jest w pełni wolny od zobowiązań fundatora – w określonych przypadkach to sama fundacja rodzinna odpowiada swoim majątkiem za długi fundatora.

1 Solidarna odpowiedzialność za „stare" długi fundatora

(art. 8 ust. 1 u.f.r.)

Fundacja rodzinna odpowiada solidarnie z fundatorem za jego zobowiązania powstałe przed jej ustanowieniem, w tym z tytułu obowiązku alimentacyjnego. Tej odpowiedzialności nie można wyłączyć ani ograniczyć bez zgody wierzyciela. Przeniesienie majątku do fundacji rodzinnej nie zamyka więc drogi dotychczasowym wierzycielom fundatora.

PRZYKŁAD

Zobowiązaniami powstałymi przed ustanowieniem fundacji rodzinnej będą m.in. niewykonane zobowiązanie umowne (np. niezapłacona cena czy wynagrodzenie), obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym (deliktem), a także nieprawidłowe rozliczenia publicznoprawne, w tym np. zaległości podatkowe czy składkowe.

2 Alimenty – także powstałe po ustanowieniu fundacji rodzinnej

(art. 8 ust. 2 i 3 u.f.r.)

Fundacja rodzinna odpowiada również za wykonanie obowiązku alimentacyjnego fundatora powstałego po jej ustanowieniu. Gdy egzekucja z majątku fundatora okaże się bezskuteczna, uprawniony może prowadzić egzekucję z majątku fundacji – a powództwo przeciwko fundacji rodzinnej można wytoczyć jeszcze zanim bezskuteczność egzekucji zostanie stwierdzona.

3 Granica odpowiedzialności fundacji

(art. 9 u.f.r.)

Odpowiedzialność fundacji rodzinnej jest ograniczona do wartości mienia wniesionego przez fundatora – według stanu z chwili wniesienia, ale według cen z chwili zaspokojenia wierzyciela. Wzrost wartości wniesionego majątku może więc realnie zwiększyć kwotę, po którą sięgnie wierzyciel.

> **PRZYKŁAD**
>
> Jeżeli udziały w spółce w chwili ich wnoszenia do fundacji rodzinnej były warte 100 000 PLN, a w chwili zaspokojenia wierzyciela ich wartość wynosi 1 000 000 PLN, odpowiedzialność fundacji sięga 1 000 000 PLN.

4 Uproszczona droga dla wierzyciela

(art. 778³ k.p.c.)

Wierzyciel nie musi prowadzić odrębnego procesu przeciwko fundacji rodzinnej. Tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko fundatorowi sąd nadaje klauzulę wykonalności przeciwko fundacji rodzinnej, jeżeli egzekucja przeciwko fundatorowi okaże się bezskuteczna – a nawet wtedy, gdy jest oczywiste, że będzie bezskuteczna.

To model działania podobny jak w spółkach osobowych: tak jak wierzyciel spółki jawnej może uzyskać klauzulę wykonalności przeciwko jej wspólnikowi bez prowadzenia odrębnego procesu, tak wierzyciel fundatora może uzyskać klauzulę wykonalności przeciwko fundacji rodzinnej.

5 Odpowiedzialność za własne zobowiązania fundacji rodzinnej

Za własne długi fundacja rodzinna odpowiada majątkiem, który posiada (w tym, który został do niej wniesiony, oraz tym, który nabyła). To odrębna od omówionej wyżej płaszczyzna odpowiedzialności – obok odpowiedzialności za zobowiązania fundatora fundacja rodzinna ponosi bowiem pełną odpowiedzialność za zobowiązania zaciągnięte w toku własnej działalności.

Wniosek

Fundacja rodzinna to jeden z najlepszych dostępnych w polskim prawie mechanizmów sukcesji — pozwala zachować integralność majątku rodzinnego i chronić go przed rozdrobnieniem, zaplanować jego przekazywanie przyszłym pokoleniom i zabezpieczyć biznes, nie pomijając spraw prywatnych i dotyczących bliskich. Trzeba jednak pamiętać, że majątek wniesiony do fundacji rodzinnej nie jest w pełni wolny od zobowiązań fundatora — w określonych przypadkach to sama fundacja rodzinna odpowiada swoim majątkiem za długi fundatora.

> §
>
> Podstawa prawna: art. 8 i art. 9 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (u.f.r.) oraz art. 778^3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego (k.p.c.)

Przed decyzją o założeniu fundacji rodzinnej, warto te ryzyka przeanalizować. W WN Legal pomagamy przejść przez ten proces krok po kroku. Zapraszamy do kontaktu.

WN LEGAL

KONTAKT

+48 730 740 950 | biuro@wnlegal.pl

Nasze biura

Kielce — Olszewskiego 6
Kraków — Aleja Pokoju 1
Warszawa — Rondo Daszyńskiego 2b